

Plan Odnowy
Miejscowości
KRUSZYN i
KRUSZYNIEC
na lata 2010-2017

Spis treści :

	Wstęp	3
I	Charakterystyka miejscowości.	4
1.	<i>Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia i liczba ludności.</i>	4
2.	<i>Historia miejscowości oraz kształtowanie się jej struktury przestrzennej.</i>	4
II	Inwentaryzacja zasobów miejscowości.	7
1.	<i>Zasoby przyrodnicze.</i>	7
2.	<i>Dziedzictwo kulturowe.</i>	7
3.	<i>Gospodarka, rolnictwo oraz infrastruktura techniczna.</i>	9
4.	<i>Obiekty oraz infrastruktura społeczna.</i>	9
5.	<i>Kapitał społeczny i ludzki.</i>	10
III	Analiza SWOT- ocena mocnych i słabych stron miejscowości.	11
IV	Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne	12
V	Wizja odnowy miejscowości	13
VI	Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat i szacunkowe koszty ich realizacji.	15

Wstęp.

Kruszyn jest jedną z 39 miejscowości liczącej ponad 9 tysięcy mieszkańców gminy Sicienka. Kruszyn wraz z miejscowością Kruszyniec tworzy Sołectwo. Współistnieje jako jednostka pomocnicza pośród łącznej liczby 20 sołectw.

Wraz z rozwojem i dokonującymi się zmianami wzrastają potrzeby mieszkańców Sołectwa. Nie wszystkie problemy możliwe są do pokonania przez działanie samych mieszkańców. Głównie ze względu na konieczność zaangażowania wielu podmiotów oraz możliwości finansowe Sołectwa.

Jedną z dróg do poprawy jakości życia mieszkańców może być pozyskiwanie funduszy pomocowych, w tym środków z Unii Europejskiej. W związku z tym opracowany został Plan Odnowy Miejscowości Kruszyn i Kruszyniec.

Plan jest dokumentem strategicznym stworzonym przy udziale mieszkańców i w wyniku zgłaszanych przez nich wniosków wyrażanych podczas Zebrań Wiejskich oraz przedstawianych Sołtysowi i członkom Rady Sołeckiej. Uwzględnia wyrażane przez mieszkańców potrzeby dotyczące rozwoju i zmian w miejscowości. Określa najważniejsze działania, które mieszkańcy uznają za istotne dla swojej miejscowości.

W szczególności celem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Kruszyn i Kruszyniec jest określenie planów i kierunków rozwoju miejscowości. Przedmiotem planu jest w szczególności:

- analiza zasobów wsi,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech miejscowości oraz potencjalnych szans i zagrożeń,
- wizja rozwoju miejscowości,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.

Plan Odnowy Miejscowości ma na celu również zintegrowanie miejscowej społeczności i pobudzenie mieszkańców do wspólnego działania na rzecz miejscowości, którą zamieszkują.

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości pozwala w konsekwencji na ocenę potencjału miejscowości w celu określenia i wykorzystania szans rozwojowych, w tym także dostępu do środków zewnętrznych.

Plan Odnowy Miejscowości opracowany został do realizacji na przestrzeni kilku lat. W okresie tym podejmowane będą konkretne działania inwestycyjne, a także inne przedsięwzięcia zmierzające do integracji społeczeństwa, pozwalające na rozwój.

Plan Odnowy Miejscowości analizowany i konsultowany był zarówno przez Sołtysa, jak też Radę Sołecką. Jest przyjmowany przez organ uchwałodawczy sołectwa – Zebranie Wiejskie i stanowić będzie załącznik do wniosku o dofinansowanie zadań składanego do różnych instytucji.

I. Charakterystyka miejscowości.

1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia i liczba ludności.

Miejscowość Kruszyn wspólnie z Kruszyńcem tworzy Sołectwo Kruszyn. Jest ono położone w Gminie Sicienko wchodzącej administracyjnie w skład powiatu bydgoskiego w województwie kujawsko-pomorskim.

Sołectwo leży w południowej części gminy. Od północy graniczy z Sołectwem Dąbrówka Nowa, od wschodu z Sołectwem Pawłówek, od południa przez Sołectwo przebiega granica z gminą Białe Błota, od zachodu graniczy z Sołectwem Zielonczyn, a od północnego zachodu także z Sołectwem Strzelewo.

Przez tereny Sołectwa przebiega na południu trakt kolejowy Bydgoszcz – Piła i Kanał Bydgoski, a przez centralną część droga krajowa nr 10 Bydgoszcz – Szczecin.

Kruszyn oddalony jest o około 5 km na zachód od Bydgoszczy.

Ogólna powierzchnia gruntów Sołectwa to 878 ha. Przeważają tu grunty rolne, które zajmują 605 ha. Znaczną powierzchnię zajmują też lasy, bo 175 ha. Grunty przeznaczone na cele inwestycyjne to 46,25 ha.

Kruszyn położony jest na wysoczyźnie morenowej średnio 95,5 , n.p.m. Łąki nad Kanałem Bydgoskim położone są na wysokości ok. 60 m n.p.m. Najwyższy punkt o rzędnej 108,6 m n.p.m. znajduje się w lesie, obok skansenu historycznego ze schronem żelbetowym.

Według danych z ewidencji ludności na koniec 2009 roku Sołectwo liczyło 754 mieszkańców, z czego we wsi Kruszyn - 657, a w Kruszyńcu 97. Dla porównania w 1988 r. Sołectwo zamieszkiwało 475 osób, w tym: Kruszyn - 376, Kruszyniec - 99.

2. Historia miejscowości oraz kształtowanie się struktury przestrzennej.

Pierwsze dokumenty na temat Kruszyna jakie znajdują się w zasobach Gminy pochodzą z XIX w. Wcześniej znajdował się tu dwór rycerski pamiętający czasy, gdy Kruszyn był domeną właścicieli Strzelewa - hrabiów Bnińskich.

Pod koniec XIX w., Kruszyn przeszedł w ręce nowego właściciela o nazwisku Wekwart. To wówczas, gdy posiadłość odkupiła od niego Komisja Kolonizacyjna, stojący niemal w centrum miejscowości pałac został przystosowany do pełnienia funkcji szkoły.

W roku szkolnym 2005/2006 w budynku szkoły podstawowej stacjonowała szkoła dla dzieci żołnierzy i personelu cywilnego Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO z Bydgoszczy. Edukację na dwóch poziomach nauczania: podstawowym i gimnazjalnym organizowała Szczecin International School. Zajęcia objęte programem prowadzone były w języku angielskim i ojczystych językach uczniów. Mimo doskonałych warunków jakimi dysponowała placówka w Kruszynie, dowództwo Centrum zdecydowało o przeniesieniu szkoły do Bydgoszczy. Na decyzje wpływ w

głównej mierze miała uciążliwość związana z dojazdem zarówno dzieci jak i nauczycieli do Kruszyna.

Historia Kruszyna to także budowa Kanału Bydgoskiego. Rozpoczęła się ona wiosną 1773 roku na polecenie króla pruskiego Fryderyka II, którego zamiarem było skierowanie ruchu handlowego z Wisły poprzez Kanał, Noteć i Odrę do Szczecina. Do prac werbowano robotników z Meklemburgii, Dessau, Turynii, Saksonii, a nawet Czech. Prace ziemne poprzedzono badaniami geologicznymi i hydrologicznymi. Dla potrzeb przedsięwzięcia budowy kanału wznoszono tartaki, cegielnie oraz baraki i szałas dla robotników. Źródła historyczne podają różne liczby osób zaangażowanych w pracę. Szacuje się, iż zatrudnionych było od 8 tysięcy do 12 tysięcy robotników. W sołectwie Kruszyn znajduje się miejsce ujścia Kanału Noteckiego do Kanału Bydgoskiego.

Od 1 kwietnia 1935 r. Kruszyn należał do nowopowstałej gminy Dąbrówka Nowa. Począwszy od 5 września 1939 r. Kruszyn i Kruszyniec podlegały powołanemu w Sicienku Amstkomisarowi. Tuż po wojnie miejscowości te wchodziły w skład gminy Sienko. W 1954 r. w ramach reformy administracji i samorządu powołano w Kruszynie samodzielną gromadę. Należał do niej wówczas nie tylko Kruszyn, Kruszyniec, ale również Pawłówek, Zielonczyn, Strzelewo z Janinem i Kamieńcem oraz Osowa Góra. Jednak już w 1959 r. gromada rozpadła się. Kruszyn z Kruszyńcem weszły w skład gromady Sienko, od 1972 r. gminy Sienko.

Do 6 grudnia 1972 roku Kruszyniec był oddzielnym sołectwem, uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej pozbawiono go tego przywileju.

Ze względu na położenie Sołectwo posiada atrakcyjne tereny pod zabudowę. Konkurencyjna cena działek, ich lokalizacja, łatwy dostęp do mediów sprawiają, że cieszą się one dużym powodzeniem dzięki czemu sukcesywnie rozwija się jednorodzinne budownictwo mieszkaniowe.

Miejscowość Kruszyn jest objęta ustaleniami następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.) uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sienko Nr XXXI/196/1997 z dnia 22 stycznia 1997 roku w sprawie zmian w miejscowy, planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Sienko, (Dz. U. Woj. Byd. z 19 marca 1997 r. Nr 7, poz. 36) (dz. nr 63/1, 246, 224/2, 222, 223, 283, 17/2, 18, 22/1, 93),
- 2) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sienko nr XXXI/197/1997 z dnia 22 stycznia 1997 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr 278/1 we wsi Kruszyn (Dz. U. Woj. Byd. Z 19 marca 1997 r. Nr 7, poz. 37),
- 3) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sienko nr XXXI/197/1997 z dnia 22 stycznia 1997 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr 280/5 we wsi Kruszyn (Dz. U. Woj. Byd. Z 19 marca 1997 r. Nr 7, poz. 37)
- 4) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sienko nr XLLIII/295/98 z dnia 25 lutego 1998 roku w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Sienko w sołectwie Kruszyn - działki nr 13, 18, 19 – dotyczy Kruszyńca, 91 – dotyczy Kruszyna (Dz. U. Woj. Byd. z 23 marca 1998 r. Nr 16, poz. 67)

- 5) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr V/41/99 z dnia 6 marca 1999 roku w sprawie miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Sicienko, (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 13 kwietnia 1999r. Nr 24, poz. 152) – działki nr 24/2, 28/1, 38/10, 41/5, 44/1, 44/3, 94, 95/2, 95/3, 99/1, 99/2, 99/3, 99/4, 99/6, 99/7, 109/1, 222/10, 238/5, 239, 245/1, 245/2, 279, 280/2
- 6) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą nr IX/81/99 z dnia 8 września 1999 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego i rzemieślniczego na działce nr 271/2 we wsi Kruszyn (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 21 października 1999 roku, Nr 65, poz. 736),
- 7) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr IX/82/1999 z dnia 28 września 1999 roku w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Sicienko (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 21 października 1999 roku, Nr 65, poz. 737), dz. nr 75/2,
- 8) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr XX/169/2000 z dnia 15 listopada 2000 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa usługowego i produkcyjnego na działce nr 91 w Kruszynie (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 16 marca 2001 roku, Nr 7, poz. 54),
- 9) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr XXI/174/2000 z dnia 13 grudnia 2000 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego z dopuszczeniem usług na działce nr 203 w Kruszynie (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 13 kwietnia 2001 roku, Nr 15, poz. 213),
- 10) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr VII/33/03 z dnia 28 kwietnia 2003 roku w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów w sołectwach Dąbrówka Nowa, Kruszyn, Kruszyniec, Mocgle, Osówiec, Pawłówek, Sicienko, Strzelewo, Szczutki, Wierzchucinek, Wojnowo i Zielonczyn w Gminie Sicienko (Dz. U. Woj. Kuj. – Pom. z 30 czerwca 2003 roku, Nr 64, poz. 1045) Kruszyn - dz. nr 114/1, 208, 276/1, Kruszyniec – 91/2, 92/1
- 11) m.p.z.p. uchwalony Uchwałą Rady Gminy Sicienko nr XXVI/177/05 z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego obszar wzdłuż drogi Bydgoszcz – Nakło, pomiędzy gruntami wsi Pawłówek, a drogą Osówiec – Kruszyn, w obrębie Kruszyn, Gmina Sicienko.

Dal terenów, gdzie możliwa jest zabudowa, a nie są one objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wydawane są decyzje o warunkach zabudowy. W 2009 roku wydano 15 decyzji, dotyczących budowy 24 budynków mieszkalnych w Kruszynie oraz 2 decyzje dotyczące budowy 5 budynków mieszkalnych w Kruszyńcu.

W 2010 roku wprowadzono nazwy ulic w miejscowości Kruszyn. Zaproponowane przez Radę Sołecką zyskały akceptację Zebrania Wiejskiego, a ostatecznie uchwalone zostały przez Radę Gminy Sicienko.

II. Inwentaryzacja zasobów miejscowości.

1. Zasoby przyrodnicze.

Sołectwo Kruszyn to obszar o dużych walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Okolice bogata jest w roślinność łąkową, chronione rośliny wodne oraz liczne ptactwo łąkowe. Na zachód od wsi rozpościera się Rezerwat Kruszyn, który obejmuje las grabowo-jesionowy i łączy Sołectwa Zielonczyn i Strzelewo. Posiada polodowcowe ukształtowanie terenu, pomniki przyrody (dęby, głaz narzutowy), rośliny chronione, takie jak: pełnik europejski, ostnica Jana, jarzianka większa, zawilec gajowy. Wzdłuż drogi gminnej prowadzącej do rezerwatu położony jest niewielki staw oraz 4 schrony z czasów II wojny.

Do zespołu pałacowoparkowego należy park z XIX w. zajmujący powierzchnię 1,5 ha. Jest on objęty ochroną konserwatorską. Występują tu między innymi chronione gatunki roślin: zawilec gajowy, barwinek pospolity, parzydło leśne, przylaszczka pospolita, grzybień biały. Spotkać także można chronione zwierzęta: biegacze, ropuchę zieloną i szarą, traszkę grzebieniastą, jaszczurkę zwinę, dzięcioła pstrego, wilgę, jeża wschodniego.

175 ha zajmują lasy, które od strony północnej i południowej otaczają Sołectwo. Przez Sołectwo przebiega także, wspomniany już żeglowny Kanał Bydgoski.

2. Dziedzictwo kulturowe

Zarówno w Kruszynie, jak i w Kruszyńcu znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Miejscowość Kruszyn może poszczycić się przepięknym zespołem pałacowym. W jego skład wchodzi eklektyczny pałac z 1882 r. – murowany, tynkowany, dwukondygnacyjny z użytkowym poddaszem, podpiwniczony. Mieści się w nim szkoła podstawowa. Funkcję tę pełni już od końca XIX w., kiedy to posiadłość odkupiła od ówczesnego właściciela Komisja Kolonizacyjna przystosowując obiekt do celów

Szkoła Podstawowa w Kruszynie

oświatowych. Część zaś pomieszczeń przeznaczono na mieszkania dla nauczycieli i pastora ewangelickiego. Była to niemiecka szkoła ewangelicka. Od 1 września 1924 r. mocą rozporządzenia Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego w jej miejsce powołana została polska szkoła podstawowa. Do 1939 r. uczniowie kształcili się w niej systemem 4-klasowym. Podczas II wojny światowej w budynku mieściły się

koszary żeńskiej służby pracy. W tym okresie szkoła została w znacznym stopniu zniszczona. Mimo to, 11 kwietnia 1945 r. wznowiono w niej naukę. W 1991 r. budynek szkolny wyremontowano. W 1998 r. oddano do użytku nowe izby lekcyjne i salę gimnastyczną z niezbędnym zapleczem. A nowy dach z ceramicznej dachówki zdobi ten obiekt od 2004 r. Do roku szkolnego 1998/1999 w szkole prowadzono naukę systemem 8-klasowym, a od roku szkolnego 1999/2000 6-klasowym.

W kompleksie szkolnym znajduje się też boisko ze sztuczną nawierzchnią.

Nieopodal szkoły najmłodsi cieszyć się mogą zabawą na placu zabaw.

W centrum wsi stoi kościół p.w. św. Kazimierza Królewicza. Budowla została wzniesiona w latach 1908 – 1909 w stylu neogotyckim jako kościół ewangelicki. Służył on kolonistom niemieckim. Wyjątkiem, wyróżniającym go spośród innych kościołów ewangelickich, jest wieża umieszczona we wschodniej części budynku, nad prezbiterium. Do około 1945 r. posiadał boczne przybory i polichromie. Polichromie znajdowały się także na ścianach i sklepieniach nawy. W nawie mieści się chrzcielnica z 1909 r. wykonana z piaskowca. Do dzisiaj zachował się również dzwon z 1909 r. i zegar z tabliczką „Boikenem 1909”.

Kościół parafialny w Kruszyńcu

Przez parafię katolicką w Dąbrówce Nowej kościół został przejęty w 1945 r. W ok. 1949 r. przystosowano go do potrzeb katolików – rozcięto ławki i urządzono środkowe przejście.

Do 2000 r. kościół był filią parafii w Dąbrówce Nowej. 29 czerwca owego roku decyzją metropolity gnieźnieńskiego księdza arcybiskupa Henryka Muszyńskiego erygowano parafię kruszyńską.

Patronem kościoła jest św. Kazimierz Królewicz, drugi syn króla Kazimierza Jagiellończyka i Elżbiety Rakuszanki.

Poza tym w Kruszyńcu znajduje się zabytkowy dom nr 2 z 1934 r. – własność prywatna.

Natomiast w Kruszyńcu położone są dwie zagrody z początku XX w. ujęte w rejestrze zabytków. Zagroda nr 13 (własność prywatna) składa się z murowanego domu z 1902 r., w późniejszych latach przebudowanego oraz zabudowań gospodarczych powstałych w latach 1912 – 1928. Zagrodę nr 15 (własność prywatna), stanowi murowany dom z 1906 r. wraz z budynkami gospodarczymi, wybudowanymi w latach 1900-1922.

Na szlaku turystycznym Umocnień Przedmościa Bydgoskiego w lesie w Kruszyńcu znajduje się skansen historyczno – wojskowy ze schronem obserwacyjnym z 1939 roku i zrekonstruowanymi okopami.

3. Gospodarka, rolnictwo oraz infrastruktura techniczna.

W Kruszynie jest 31 indywidualnych gospodarstw rolnych, a w Kruszyńcu 7.

W Sołectwie nie ma zakładów przemysłowych, natomiast rozwinięta jest działalność gospodarcza. Jest tu zarejestrowanych 79 przedsiębiorców. W Kruszyńcu działa prężnie zakład wielobranżowy oferujący usługi stolarskie, w Kruszynie znajduje się restauracja, sale bankietowe, motel, mieszkańcy zajmują się też m. in. transportem oraz handlem artykułami spożywczymi i przemysłowymi.

Sołectwo Kruszyn zaopatrywane jest w wodę ze stacji uzdatniania wody w Kruszynie i Osówcu. Obie wsie nie posiadają kanalizacji. Ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Istnieje jednak perspektywa budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Kruszynie.

Dużą dogodnością dla mieszkańców jest sieć gazowa zaopatrująca wiele domów w gaz ziemny wykorzystywany nie tylko w domowych kuchniach, ale głównie jako źródło ciepła w domach.

Usługi telekomunikacyjne na terenie obu miejscowości zabezpieczone są przez sieć przewodową - stacjonarną – TP S.A, Grupa Netia oraz sieć telefonii komórkowej.

Sukcesywnie, w miarę możliwości budżetowych zwiększana jest liczba lamp oświetlenia ulicznego. Obecnie w Kruszynie usytuowanych jest 45 punktów świetlnych, a w Kruszyńcu 2.

Odpady do końca 2009 roku z terenu Sołectwa gromadzone były na składowisku odpadów w Trzemiętówku. Od 1 stycznia 2010 roku na mocy porozumienia z Miastem Bydgoszcz odpady zbierane od mieszkańców transportowane są na składowisko w Bydgoszczy.

Przez teren Sołectwa przebiega droga krajowa Bydgoszcz - Szczecin. Na terenie Sołectwa znajdują się także asfaltowe i utwardzone drogi gminne.

Bliskie położenie aglomeracji miejskiej, istniejąca infrastruktura techniczna miejscowości oraz perspektywy jej rozbudowy przy jednoczesnych walorach krajobrazowych stwarzają szansę rozwoju miejscowości i zainteresowanie osiedlaniem się w tym rejonie.

4. Obiekty i infrastruktura społeczna.

W Kruszynie znajduje się Wiejski Dom Kultury. Służy ona przede wszystkim dzieciom, ale też wykorzystywany jest dla potrzeb organizowania Zebrań Wiejskich i spotkań mieszkańców.

W 1992 r. oddano do użytku filię Gminnej Biblioteki Publicznej w Sicienku.

W budynku zajmowanego w części przez Wiejski Dom Kultury znajduje się również niepubliczny zakład opieki zdrowotnej.

Kruszyn znajduje się na linii umocnień Przedmościa Bydgoskiego. Kompleks obejmuje w sumie 17 schronów usytuowanych wzdłuż linii Zielonczyn, Kruszyn, Osówiec, Szczutki, Tryszczyn. Obiekty wznosiły jednostki bydgoskiego garnizonu: 61 i 62 Pułk Piechoty, 15 Pułk Artylerii Lądowej i Batalion Obrony Narodowej Bydgoszczy.

Oddziały te, wspomagane przez 59 Pułk Piechoty z Inowrocławia, broniły wspomnianych pozycji do czasu odwrotu w nocy z 3 na 4 września 1939 r.

Dla upamiętnienia toczących się tutaj w pierwszych dniach września 1939 r. walk, wyznaczono szlak turystyczny wiodący od Zielonczyna przez Kruszyn, Osówiec, Szczutki do Trzyczyna. Na szlaku postawiono tablice informacyjne opisujące te wydarzenia.

Szlak ten został połączony niebieskim szlakiem turystycznym „Śladami lokomotywy”, którego długość wynosi 13,7 km, a czas przejścia to około 4h, prowadzi turystę od rozjazdu dawnej kolejki wąskotorowej w Trzemiętowie na Wierzchucińskim Szlaku Czterech Jezior, jej śladem przez Kasprowo do Sicienka, a następnie przez Dąbrówkę Nową do Kruszyna. Trasa jest idealna dla kolarzy. Jej śródpolne wzniesienia i obniżenia sprawiają, że turysta łączy pożyteczny trening z przyjemnym przejazdem przez ukwiecone pola.

Przez teren Kruszyna przebiega także turystyczny szlak rowerowy „Edukacji przyrodniczej”. Szlak liczy 28 km, oznaczony jest kolorem zielonym i miejscowości położone w środkowej i południowej części gminy Sienko. Krótszą wersję wycieczki umożliwia czarny szlak łącznikowy z Kruszyna do Dąbrówki Nowej oraz niebieski, biegnący z Sicienka do Osówca. Wyprawa szlakiem sprzyja przede wszystkim poznaniu walorów środowiska naturalnego – dziewiętnastowiecznych parków dworskich, pomników przyrody, obszarów chronionych oraz roślin i zwierząt. Umieszczone na szlaku tablice edukacyjne pozwalają poszerzyć wiedzę przyrodniczą.

Mieszkańcy mogą korzystać z nowego boiska znajdującego się przy budynku szkoły podstawowej.

Najmłodszy chętnie korzystają z nowowynbudowanego placu zabaw.

5. Kapitał społeczny i ludzki.

Z miejscami i obiektami Kruszyna mocno związana jest działalność mieszkańców. Prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich. Założyło je w 1948 roku pięć pań. Obecnie skupia około trzydzieści członkiń. Koło organizuje kursy, odczyty, imprezy środowiskowe, wyjazdy kulturoznawcze i krajoznawcze. Angażuje się również w pomoc dla najuboższych.

Z działalnością Koła Gospodyń Wiejskich nierozzerwalnie wiąże się zespół folklorystyczny „Kruszynianki”. Pierwszy występ odbył się w 1993 roku. Repertuar

zespołu obfituje w piosenki ludowe, przyśpiewki kujawskie oraz artystyczne prezentacje różnego rodzaju obyczajów ludowych. Zespół występuje w wielu miejscach i na licznych imprezach. Zespół zdobył już niejedną nagrodę i wyróżnienie. W 2005 roku za niesamowitą aktywność w kultywowaniu tradycji i tworzenia poczucia wspólnoty Koło Gospodyń

Wiejskich i zespół „Kruszynianki” zostały wyróżnione statuetką „Siewcy”. Jest to ustanowiona przez Wójta Gminy nagroda przyznawana za wybitny wkład w rozwój gminy Sienko. „Siewca jest wyróżnieniem „dla tych, którzy sięją dobrą myśl, podejmują ryzyko, a ciężką pracą osiągając sukces w rozmaitych dziedzinach nie zapominają o fakcie, że nie żyją sami na świecie”.

Najmłodsi mieszkańcy Sołectwo tworzą zaś zespół „Kruszynki”.

Od 1986 r. funkcjonuje w Kruszyńce jednostka OSP, najmłodsza w naszej gminie. Liczy 28 członków czynnych oraz 30 osób w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych. Mimo młodego jak na OSP wieku posiada już sztandar, w dużej części ufundowany przez gminę, jako wyraz uznania dla dynamiki i niezawodności działania Kruszyńskich strażaków.

Współpracę z gminą prowadzą także stowarzyszenia działające w zakresie pożytku publicznego.

Jako organizacja pozarządowa działa w Kruszyńce Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Zostało ono założone w 1923 r. Po wybuchu II wojny światowej „Sokolnicy” zawiesili działalność. Reaktywowano ją 1 czerwca 1998 r.

W budynku szkoły ma swoją siedzibę Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Kruszyńce „Dobry Start”, które powołano do życia w 2001 r. Prowadzi ono m. in. szkolenia i konferencje mające na celu rozwiązanie lokalnych problemów i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży wiejskiej.

W Kruszyńce działa także UKS „Huragan”. Zarówno dziewczęta jak i chłopcy grają tu w piłkę nożną i tenisa stołowego.

Czynnie działa również Rada Sołecka, która aktywnie włącza się w życie mieszkańców.

III. Analiza SWOT - ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

Opisane powyżej zasoby kształtują korzystne warunki, jak też opisują niesprzyjające cechy miejscowości. Determinują potencjalne szanse oraz implikują ewentualne zagrożenia. Czynniki te mogą mieć wpływ na przyszłość mieszkańców oraz rozwój miejscowości.

Przedstawiona poniżej ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynika z zasobów miejscowości. Ocena została dokonana przez Sołtysa i Radę Sołecką w oparciu o obiektywne uwarunkowania oraz opinie mieszkańców przedstawiane Sołtysowi i Radzie oraz wyrażane podczas Zebrań Wiejskich.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • stosunkowo dobra infrastruktura techniczna, • wysokie walory krajobrazowo-przyrodnicze, • tereny, na których może rozwijać się zabudowa mieszkaniowa i 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kanalizacji sanitarnej, • niewystarczająca baza kulturowa, • zły stan techniczny oraz brak wystarczającego wyposażenia Wiejskiego Domu Kultury,

usługowa, <ul style="list-style-type: none"> • korzystne warunki dla rozwoju turystyki pieszej i rowerowej, • aktywność mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające oświetlenie.
OKAZJE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • warunki do rozwoju turystyki, • warunki dla rozwoju mieszkalnictwa, • środki przyznawane z budżetu gminy w ramach funduszu sołectkiego, • dostęp do środków funduszy strukturalnych i innych środków zewnętrznych umożliwiających rozwój miejscowości, • tendencja do osiedlania ludności na wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości pracy dla młodzieży, • niestabilna sytuacja ekonomiczna, • bezrobocie.

IV. Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne

Kruszyn położony jest wzdłuż drogi krajowej nr 10, a jego zabudowa sięga południowych rubieży gminy Sienko, a także granic Sołectwa Dąbrówka Nowa na północy, natomiast od wschodu Sołectwa Pawłówek, od zachodu Sołectwa Zielonczyn, a od północnego zachodu także Sołectwa Strzelewo.

W Kruszynie nie ma rynku, bądź placu wyznaczającego główne miejsce spotkań. Jednak mieszkańcy w sposób naturalny wyznaczyli obszar o szczególnym

znaczeniu dla miejscowości. Jest to teren położony między drogą krajową, przy której funkcjonuje sklep spożywczy a szkołą podstawową i kościołem, najczęściej uczęszczany przez kruszynian. W jego obszarze mieści się m.in. Wiejski Dom Kultury,

Kruszyn z lotu ptaka

a w nim świetlica, biblioteka, a także przychodnia lekarska. W ciągu dnia panuje tu, więc duży ruch zarówno tych najmłodszych, jak i dorosłych. W WDK spotykają się członkinie Koła Gospodyń Wiejskich, zespołu „Kruszynianki”, odbywają się tu zebrania wiejskie i inne spotkania okolicznościowe. Tuż obok budynku WDK mieści się remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Kruszynie, organizacji ściśle związanej i znaczącej dla miejscowej społeczności. Centralny obszar Kruszyna zamyka od południa budynek kościoła, który skupia mieszkańców przede wszystkim w niedziele, ale także w dni powszednie i święta. Znaczącym miejscem jest także budynek szkoły i przylegające do niego boisko. To tutaj uczą się dzieci mieszkańców miejscowości, a po lekcjach spotykają się, by aktywnie spędzać czas na boisku szkolnym. W nowoczesnej sali gimnastycznej również popołudniami tętni życie, gdyż korzystają z niej i ci starsi mieszkańcy dbający o kondycję fizyczną.

Obszar ten okalają drogi gminne mniej ruchliwe i uczęszczane przez pojazdy, stąd teren jest bezpieczny i sprzyja swobodnemu poruszaniu się.

V. Wizja Odnowy Miejscowości.

Analiza zasobów miejscowości, wynikające z niej okazje i zagrożenia wskazują na możliwości i potrzebę rozwoju miejscowości. Dla mieszkańców miejscowości Kruszyn oprócz zadań inwestycyjnych, jak np. modernizacja dróg, ważne są również inne przedsięwzięcia związane z odnową wsi, jak np. wyremontowany i dobrze funkcjonujący dom kultury oraz podobne inicjatywy pobudzające aktywność mieszkańców i służące integracji społecznej.

Stworzenie jak najlepszych warunków życia mieszkańcom miejscowości wpłynie na jej rozwój, stanowi więc priorytet w wyznaczaniu kierunków rozwoju Sołectwa. Podczas Zebrań Wiejskich mieszkańcy formułują wnioski, z których wyłaniają się potrzeby realizacji zadań w najbliższych latach.

Biorąc pod uwagę potrzeby wyrażane przez mieszkańców, analizę zasobów miejscowości, ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, kształtują się następujące cele i priorytety:

- 1) stworzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej dla mieszkańców:
  - przebudowa i rozbudowa oraz docieplenie ścian i dachu istniejącego budynku Wiejskiego Domu Kultury w Kruszynie,
  - sukcesywne doposażenie księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Sicienku filia w Kruszynie,
  - utworzenie regionalnej ścieżki rowerowej Strzelewo – Zielonczyn – Kruszyn – Pawłówek,

- 2) poprawa infrastruktury miejscowości:
  - opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi gminnej od drogi krajowej nr 10 do zabudowań p. Płaczek wraz z odgałęzieniem do WDK,
  - przebudowa drogi gminnej od drogi krajowej nr 10 do zabudowań p. Płaczek wraz z odgałęzieniem do WDK,

- utwardzenie kruszywem drogi prowadzącej od drogi krajowej nr 10 do plebanii w Kruszyńcu,
- utwardzenie tłuczniem drogi prowadzącej od stacji paliw do ul. Ogrodowej,
- zwiększenie ilości punktów świetlnych o 2 lampy,
- zwiększenie ilości punktów świetlnych,
- doposażenie remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kruszyńcu.

3) stworzenie warunków dla spędzania wolnego czasu:

- zagospodarowanie terenu parku przy budynku Szkoły Podstawowej w Kruszyńcu,
- oczyszczenie i zarybienie stawu w parku przy Szkole Podstawowej w Kruszyńcu.

Możliwości Sołectwa w realizacji przedsięwzięć opierać się mogą o środki budżetowe zabezpieczone do dyspozycji Sołectwa oraz osobiste zaangażowanie mieszkańców. W związku z tym, że realizacja zadań przekracza możliwości własne mieszkańcy będą wnioskować o przeznaczenie środków z budżetu gminy oraz skorzystanie z funduszy pomocowych, w tym w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

VI. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat i szacunkowe koszty ich realizacji.

Lp.	Nazwa i opis zadania	Cel i przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Wartość zadania w zł	Planowane źródła finansowania
1.	Przebudowa i rozbudowa oraz docieplenie ścian i dachu istniejącego budynku Wiejskiego Domu Kultury w Kruszynie	Celem zadania jest podniesienie komfortu korzystania z budynku WDK. Remont pozwoli obniżyć koszty eksploatacji. Przyczyni się też do poprawienia estetyki budynku, a tym samym miejscowości.	2012	1.025.602 zł	Budżet gminy, Środki UE
2.	Sukcesywne doposażenie księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Sicienku filia w Kruszynie.	Celem zadania jest umożliwienie rozwoju intelektualnego dzieci i młodzieży, zachęcenie mieszkańców do spędzania wolnego czasu z książką, do zdobywania nowej wiedzy.	2011-2017	14.000 zł	Budżet gminy
3.	Doposażenie remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kruszynie	Celem przedsięwzięcia jest polepszenie warunków funkcjonowania jednostki OSP w Kruszynie.	2011	6.500 zł	Środki z funduszu sołeckiego
4.	Utworzenie regionalnej ścieżki rowerowej Strzelewo–Zielonczyn–Kruszyn–Pawłówek,	Celem realizacji zadania jest promocja turystyczna miejscowości znajdujących się na szlaku rowerowym, a także zachęcenie mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu, do przebywania na świeżym powietrzu i poznawania lokalnej przyrody.	2013	5.000 zł	Budżet gminy
5.	Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi gminnej od drogi krajowej nr 10 do zabudowań p.Płaczek wraz z odgałęzieniem do WDK	Celem zadania jest przygotowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do przeprowadzenia przebudowy drogi.	2011	30.000 zł	Budżet gminy, środki z funduszu sołeckiego

6.	Przebudowy drogi gminnej od drogi krajowej nr 10 do zabudowań p.Płaczek wraz z odgałęzieniem do WDK	Celem zadania jest poprawa infrastruktury technicznej miejscowości. Naprawa dróg jest jednym z głównych zadań stwarzających lepsze warunki dla mieszkańców. Odgałęzienie prowadzi do WDK, w którym mieści się przychodnia lekarska, biblioteka, świetlica. Przy drodze znajduje się remiza OSP.	2011 – 2012	720.000 zł	Budżet gminy
7.	Utwardzenie kruszywem drogi prowadzącej od drogi krajowej nr 10 do plebanii w Kruszynie	Celem realizacji zadania jest poprawa infrastruktury technicznej miejscowości.	2014	80.000 zł	Budżet gminy
8.	Utwardzenie tłuczniem drogi prowadzącej od stacji paliw do ul. Ogrodowej	Celem realizacji zadania jest poprawa infrastruktury technicznej miejscowości.	2015 – 2016	250.000 zł	Budżet gminy
9.	Zwiększenie ilości punktów świetlnych – 2 lampy	Celem zadania jest zwiększenie bezpieczeństwa dla mieszkańców poruszających się pieszo po drogach w Kruszynie.	2011	15.000 zł	Fundusz sołecki
10.	Zwiększenie ilości punktów świetlnych	Celem zadania jest zwiększenie bezpieczeństwa dla mieszkańców poruszających się pieszo po drogach w Kruszynie i Kruszyńcu.	2012 - 2013	Ze środków zabezpieczonych w budżecie gminy do dyspozycji Sołectwa planuje się przeznaczać na ten cel środki w wysokości adekwatnej do potrzeb, zaakceptowanej przez Zebranie Wiejskie.	
11.	Zagospodarowanie terenu parku przy budynku Szkoły Podstawowej w Kruszynie	Celem zadania jest zagospodarowanie miejsca na plenerowe spotkania mieszkańców. Zagospodarowanie terenu zwiększy atrakcyjność parku, utworzone zostanie miejsce wypoczynku.	2015	Ze środków zabezpieczonych w budżecie gminy do dyspozycji Sołectwa planuje się przeznaczać na ten cel środki w wysokości adekwatnej do potrzeb, zaakceptowanej przez Zebranie	

				Wiejskie.
12.	Oczyszczenie i zarybienie stawu w parku przy Szkole Podstawowej w Kruszynie	Celem zadania zagospodarowanie terenu parku dla potrzeb mieszkańców, poprawienia estetyki wsi.	2016	Ze środków zabezpieczonych w budżecie gminy do dyspozycji Sołectwa planuje się przeznaczyć na ten cel środki w wysokości adekwatnej do potrzeb, zaakceptowanej przez Zebranie Wiejskie.

Uwagi:

- a. Zakres podejmowanych zadań inwestycyjnych będzie uzależniony od możliwości budżetu gminy.
- b. Wartości i proporcje planowanych wydatków ze środków zabezpieczonych w budżecie gminy do dyspozycji Sołectwa będą uzależnione od potrzeb i możliwości w kolejnych latach. Każdorazowo projekt podziału środków będących do dyspozycji Sołectwa przedstawiać będą podmioty posiadające inicjatywę w tym zakresie zgodnie z ustawą o Funduszu sołeckim, a uchwałę podejmie Zebranie Wiejskie.

